

Petra KYRYANOVÁ, *Schwarzenberské lesní hospodářství v letech 1650-1750*, České Budějovice 2020, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 114 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Zatímco přístupy historické antropologie tvoří nedílnou součást metodologického instrumentária domácích historiků a historiček již více než dvě desetiletí, koncept environmentálních dějin si svou cestu do české historiografie stále ještě hledá. Je proto chvályhodné, že se Petra Kyryanová teoretickými východisky obou výše uvedených metodologických konceptů inspirovala ve své diplomové práci. V ní se zabývala lesním hospodářstvím na panstvích Schwarzenberků v Hluboké nad Vltavou a Třeboni v letech 1650-1750. Chronologické vymezení tématu bádání představuje příchod Schwarzenberků do Království českého v polovině 17. století na straně jedné a vydání lesních řádů císařovnou Marií Terezií v padesátých letech 18. věku na straně druhé. V heuristické fázi svého výzkumu se autorka musela vyrovnat s jazykově i paleograficky náročnými prameny, které studovala především ve Státním oblastním archivu Třeboň. Šlo o nejrůznější úřední korespondenci, vrchnostenské instrukce, zprávy o počtu zastřelené (škodné) zvěře, účetní materiál, soupisy, popisy a mapy panství Hluboká nad Vltavou a Třeboň.

Diplomová práce je rozdělena do pěti obsáhlých kapitol. V prvních dvou oddílech Petra Kyryanová se znalostí relevantní domácí a částečně i zahraniční literatury objasnila heuristické, koncepční i metodologické uchopení svého pojednání. Stranou pozornosti neponechala ani dějiny Schwarzenberků do poloviny 18. století. Za jádro práce lze považovat následující tři kapitoly. V první se pokusila zrekonstruovat profesní skupinu osob, které měly na starost péči o lesní hospodářství na schwarzenberských panstvích v jižních Čechách, vymezit jejich pravomoce a povinnosti. V jejím rámci se také zaměřila na objasnění významu a činnosti loveckého bratrstva svatého Eustacha založeného roku 1692 Ferdinandem Vilémem ze Schwarzenberku, k jehož členům patřili především myslivci z Hluboké nad Vltavou. Dále autorka ve svém výkladu analyzovala podobu a strukturu fauny a flóry na panstvích Hluboká nad Vltavou a Třeboň. Zdůraznila význam systematické péče o lesní porost a zvěř v očích vrchnosti, neboť lesní produkty a jejich následný prodej představovaly důležitou položku v příjmech šlechtického velkostatku na prahu novověku. Ne náhodou se proto zajímala především o těžbu dřeva a způsoby jeho dopravy ke koncovým zákazníkům (například o voroplavbu), stejně jako o krádeže této komodity, ke kterým velmi často docházelo. Obdobným způsobem

se zabývala také užitkovou a škodnou lesní zvěří a zamyslela se nad významem honů a štvanic v očích barokních šlechticů, včetně genderového aspektu lovu. Díky zkoumanému časovému horizontu přibližně sta roků se Petře Kyryanové podařilo zachytit postupně se měnící vztah raně novověkého člověka (šlechtice) k životnímu prostředí, ke středoevropské fauně a flóře. Ten se podle autorky viditelně projevoval především v proměně přístupu vrchnosti k péči o lesní hospodářství.

Ačkoli se Petra Kyryanová nevyvarovala na některých místech své diplomové práce spíše popisnému pojetí, nelze při dosavadním stavu poznatků o významu lesa v očích raně novověké šlechty v českých zemích autorce takový postup vyčítat. Zvolené téma dokázala uchopit po stránce heuristické i metodologické vcelku náročným způsobem. Díky svému časově náročnému pramennému výzkumu vynesla na světlo některé doposud neznámé poznatky o vztahu urozených jedinců druhé poloviny 17. a první půli 18. století k lesu a lesnímu hospodaření. Předložená diplomová práce je výsledkem samostatného badatelského úsilí a nemalé píle. Proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji pojednání klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 2. 6. 2020

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.